

Micsoda csóva, micsoda kóma, erre vártam évek óta!

Egy éve, hogy itt járt a C/2020 F3 (NEOWISE)-üstökös. A tisztelt Olvasó a Meteor jelen számának olvasásakor döbbenhet rá, hogy bizony egy évvel ezelőtt szinte minden csillagász, amatőr csillagász, asztrofotós, sőt laikus is a C/2020 F3 (NEOWISE)-üstökös észlelésével volt elfoglalva – még sokat látott társaink is. Több rangidős észlelővel beszélgettem akkoriban, megjegyezték, hogy számukra nem ez életük legszebb üstököse, de az elmúlt évtizedek üstököshiányát követően ők is nagy lelkesedéssel követték a várva várt égi vándor útját.

2007 januárjában, kilencedikes tanulóként és egyben zöldfülű amatőr csillagászként, kevesebb mint egy évvel az első üstökösöm megpillantása után csodálhattam a napnyugta után egyre csak fényesedő C/2006 P1 (McNaught)-üstököst. Éreztem, hogy szerencsés vagyok, hiszen ilyen üstökösre nagyjából egy évtizedet kell várni, nekem elég volt pár hónap... Kamaszként nem is érzí át az ember ennek a súlyát, jött is a több mint 13 éves ínség! C/2011 L4 (PANSTARRS)-üstökös feltűnésének idején sajnos nem voltam aktív észlelő, de ha az is lettem volna, akkor se tudtam volna elképzelni, hogy milyen az, amikor egy szabadszemes üstökös a csillagos égbolton ragyog.

2020 tavaszán valami megváltozott: érkezett három potenciális reménység! A C/2019 Y4 (ATLAS)-üstökös korai szétDarabolódását követően, rögtön követte is a C/2020 F8 (SWAN), amely a déli félgömb lakóit kápráztatta el! A látványos kométa május végén megfigyelhetővé vált Magyarországról is. Sajnos az északi féltekén most is szerencsétlenül jártunk, mivel az üstökös jelentősen veszített a fényességéből és hasonló sorsra jutott, mint az előbbi társa. 2020. május 23-án így fogalmaztam a C/2020 F8 (SWAN)-üstökösről készült képem alatt: „Az idei év három fényes üstököséből kettő megadta magát. Vajon a harmadik üstökös, a

C/2020 F3 (NEOWISE) elhozza az északi ínséges évek végét? A jelen sorok írásakor, még mindig bizakodásra ad okot!”

Utólag bevallom, ez a bizakodás elég csekély volt, nagyon szkeptikus voltam. Egyedül Sárnecky Krisztián szavaiban bíztam, aki már akkor a nevető harmadikat favorizálta, amikor még az első kettő volt rivaldafényben. Hiába elképzelni se tudom, hány üstökös (és megannyi tapasztalat) van Krisztián listáján, én még csak a 35. üstökösömet figyelhettem meg a C/2020 F3 (NEOWISE) első megpillantásakor.

Emlékszem rá, amikor 2020. június 22-én feltűnt a SOHO képein, és a www.csillagaszat.hu-n két nappal később megjelent Krisztián lelkes írása. Onnantól kezdve fokozott izgalom vette kezdetét – csak élje túl a napközelségét! Túlélte! Július 3-án már megjelentek az első komolyabb külföldi képek a SpaceWeather oldalán, melyeket itthonról irigykedve figyelhettünk, hiszen július 2-án és 3-án egyaránt borús időjárásunk volt. Július 4-én mi is „függetlenedtünk”, de most a felhőktől. Kezdetét vette a várva várt égi showmúsor.

Szerencsés voltam, mivel a nyári szabadságom töltöttem, ezért könnyen átállítottam a biológiai óram: délben reggeli, este ebéd, éjfélkor vacsora és hajnali levezetésként egy üstökös-fotózás. Megfogadtam, hogy ezt a kedvező lehetőséget maximálisan kihasználom, minden derült éjszakán lefényképezem a kométát. A rengeteg fotó és megannyi emléket már a megfigyelés idején naplószerűen rendszereztem, viszont most itt az idő, hogy ezeket egybegyűrjam és megosszam, ezzel is tisztelegve a harmincasok vagy annál fiatalabbak eddigi legnagyobb üstökösének. Bízom benne, hogy a napok taglalása, a kedves Olvasó személyes emlékeit is felidézi, és mosolyt csal az arcára, mert azt hiszem, ha valakinek ez volt élete első nagy üstököse, akkor mindig jó szívvel

fog emlékezni rá! Éljük át újra az élményt! Kinyitom a naplóm, ami most kivételesen nem érdemjegyeket, hanem élményeket tartalmaz. Az időpontok, az akkor használatban lévő közép-európai nyári idő szerint értendők.

2020. július 4., szombat. Első nap (becsült fényesség: 1,5 magnitúdó)

Teljesen kifordított élet: az éjféλι vacsorát követően egy kis sorozatnézés. A film után hajnali 2 óra körül ránéztem a műholdképekre: egyre biztatóbb felvételek jelentek meg – persze ezek csak rések voltak a felhők között, de gondoltam, hogy hátha most már szerencsém lesz! Az előzetes terepfelmérést követően sejtettem, hogy a hátsó kertből

nyok miatt minden perc számított, ráadásul a felhőfoszlányok is megjelentek a horizont közelében. A felszerelésem az átalakíthatatlan Nikon D3300 és a hozzá csatlakoztatott AF-S DX Nikkor 55–300 mm f/4,5–5,6G VR objektív volt egy hagyományos tripodra szerelve. Folyamatosan készítettem a tesztképeket, amikor 3:45-kor sikerült rátalálni. Hatalmas az öröm, kibukkant a felhők közül! El is készítettem az első felvételeket a csupán 5 fok magasan látszó kométáról. Micsoda csóva, micsoda kóma, erre vártam évek óta! Egy gyors werkfotót is „kattintottam” a mobiltelefonommal, amint a fényképezőgép kijelzőjén mutatkozik már az üstökös. Ezt azonnal publikáltam is, majd siettem haza, mert hiába, azért elég álmos voltam.



Az első fénykép lefényképezve, avagy az első werkfotó

nem fogok rálátni a néhány fok magasságban látható üstökösre, ezért a tápióbecskai művelődési ház hátsó udvarát szemeltem ki magamnak, ahol az Alsó-Tápió folyó is található. Ez néhány perc alatt is megközelíthető, jó északkeleti panorámával rendelkező terület. Kicsi késésben voltam magamhoz képest, de 3:30-ra már elfoglalhattam a kiszemelt megfigyelőpontot (valami nagyobb vadat elijesztve a folyótól). Versenyfutás kezdődött: az erősödő pirkadati fényviszo-

A Facebookon örömmel láttam, hogy az első megpillantás élménye Landy-Gyebnár Mónikának is megadatott. Röviden egyeztetünk is a tapasztalatokról, de aztán pihenni kellett. Kora délután láttam, hogy Sárneckzy Krisztián már fel is rakott egy cikket a csillagászat.hu-ra, ahol már a két magyar felvétel is szerepelt. Nem kellett sok idő, délután én is elkészítettem a fényképezőgéppel készült felvételeket. A kísérőszöveg és a képek a média figyelmét is felkeltették, érződött. Itt

meteor

volt az ideje, hogy minél több laikus figyelmét az égboltra irányítsuk.

2020. július 5., vasárnap. Második nap (becsült fényesség: 1,5 magnitúdó)

A második hajnalra egy szép napraforgótáblát néztem ki a képek előterének Tápióbecske és Pánd határában. Hétvége volt, így már édesapámat is ki tudtam csábítani az égbolt alá, hiszen most már tudtuk, hogy ez nem mindennapi látvány. Sajnos nem úgy alakult, ahogy terveztük. A kiválasztott helyszínt nem csak mi találtuk megfelelőnek,

így csak egy teleobjektív fénykép készült és persze a szokásos animáció. Hazafelé a sikertelenségéről beszámoltam Szűcs Mátvás asztrofotós társamnak is, aki addigra már örömmel jelentette, hogy a másik Bicskéről (Fejér megye) több szerencsével járt, és már fávcsövet is használt. Aznap kora délután, a képkidolgozás előtt kaptam egy megkeresést az RTL Klubtól, hogy a híradójukba készül egy rövid riport az üstökösről, és szeretnék képeket kérni. Aznap este már közösen szerepeltünk Krisztiánnal a televízióban, és igyekeztünk a lelkesedésünkkel minél több



2020. július 6. 01:29 UT; Nikon D3300; AF-S DX Nikkor 300 mm; f/5,6; ISO 100; 9x2 s

hanem több vaddisznó is; bár nem láttuk őket, de folyamatosan a közelünkben jártak és hallatták a hangjukat. Valljuk be, ilyenkor azért nem tudja magát teljesen átadni az ember a fotózás örömeinek, ráadásul az előző napi szerencsééhez képest most én jártam pórul. Úgy emlékszem, hogy háromnegyed 4 körül kezdett tisztulni, és 3:50 volt, mire az első képeket el tudtam készíteni. Sajnos addigra már a napraforgókkal se tudtam összekomponálni az üstököst,

ember figyelmét felkelteni. Mosolyogtam, amikor azt mondta a narrátor, hogy elég korán keltem...

2020. július 6., hétfő. Harmadik nap (becsült fényesség: 1,5 magnitúdó)

A tiszta égboltot és az üstökös egyre kedvezőbb pozícióját kihasználva a hátsó kertből próbálkoztam. A fényképezőgép nem sokat pihent előtte, mivel néhány órával a hajnali fotózás előtt, lenyűgöző éjszakai világitó

felhők jelentek meg az esti égbolton. 3:30 körül, a szomszédos fákat kihasználva egy természetes lombkorona-keretet adtam a képemnek. Az otthoni helyszín hátránya volt, hogy nem láttam a horizont közvetlen közelében az eseményeket, vagyis azt, hogy hajnalban is jelentek meg NLC-k, persze nem olyan mennyiségben, mint előző este. A C/2020 F3 (NEOWISE)-üstökös fényessége stagnált, az égbolt háttérfényessége miatt a csóvját 35' hosszan tudtam követni. A kómájában még mindig megfigyelhető volt a magáryék. Július 6-án egyre több asztro-

ból, azt gondolom, hogy örök emlék marad mindenki számára. Azon a hajnalon minden megtörtént, aminek meg lehet történnie... Nagyon sokan készültek az észlelésére és a fotózására. Emlékszem, hogy több olyan asztrofotós társamat sikerült rábeszélni, hogy fotózzák ezt az üstököst, akik még életükben nem fényképeztek kométát. Aznap szerettem volna egy vezetett asztrofotót készíteni, de amint befejeződött a csillagászati sötétség, egyre inkább szembetűnő volt, hogy itt egy hatalmas égi színjáték készül. Azonnali tervmódosítás: indulás



A C/2020 F3 (NEOWISE)-üstököst a közvilágítás fénye sem nyomta el
2020. július 10. 01:31 UT (Nikon D3300; AF-S DX Nikkor 55 mm; f/5,6; ISO 800; 4 s)

fotós nyúlt a fényképezőgéperért, és bővítette a magyar asztrofotográfia tárházát egy-egy szép üstökös-fotóval.

2020. július 8., szerda. Ötödik nap (becsült fényesség: 1,5 magnitúdó)

Először maradt ki egy nap, felhős volt július 7-én hajnalban. Azt nem mondom, hogy nem esett jól egy nap kényszerpihenő a nagy hajtásban... Július 8-ra valóban jó volt pihenni, mert amit aznap láttunk hazánk-

a folyó mellé! Ami a szemem elé tárult, az elképesztő volt. Életemben nem láttam ekkora éjszakai világító felhőt, hát még egy ilyen fényes üstökössel kombinálva. Egy igazi mese, sőt... álom! Kattogtak az expók, miközben egy ózbak bukkant fel a folyó túlsó partján pontosan velem szemben... Hirtelen a sötétben nem tudtam, hogy mi is érkezett, eléggé megijedtem, amire pedig megpillantottam a tökéletes fotótémát a fényképezőgép kijelzőjén, addigra sajnos

meteor

elijesztettem. Minden fotós legjobb képei csak képzeletben születnek meg – én is így jártam, ez már tényleg túlságosan mesebeli lett volna... Délután aztán záporoztak a képek, szebbnél szebbek! Szakály Nikoletta és Szendrői Gábor fantasztikus horvátországi képei lenyűgöző élményt adtak, akárcsak Schmall Rafael képe, amint a Balaton és a Badacsony felett mutatja meg magát az éjszakai világító felhőkkel az üstökös. Többen is egyetértettünk abban, hogy valószínűleg ez a nap volt a magyar asztrofotózás eddigi történetében az, amikor egy adott objektumot

tani a csóvás égi vándort! Egyre szebb és látványosabb volt a porcsóvája, a felvételeken pedig már megmutatkozott az ioncsóva is. Az üstökös horizont feletti magassága egyre kedvezőbben alakult, már 8–10 fokon is lehetett olyan képeket készíteni, ahol még nem nyomta el a pirkadat az üstökös fényét. Kihasználtam az alkalmat arra, hogy Tápióbicske utcáiról is megörökítem a kométát, és ezzel a falubelieknek is kicsit közelebb hoztam a látványt. Egyre több laikus is az üstökös felé fordította a fényképezőgépét, és készültek a szebbnél szebb



A szerző fényképezés közben binokulárral vizsgálja a szabad szemmel jól látható üstököst

a legtöbben fényképeztek, anélkül, hogy ez valamilyen előre meghatározott esemény lett volna (pl. fogyatkozás). Még ennyi idő távlatából is nehéz elhinni, hogy ilyen egyedülálló esemény tanúi lehettünk.

2020. július 10., péntek. Hetedik nap (becsült fényesség: 1,5 magnitúdó)

A borús időjárás miatti kényszerpihenő után élményszámba ment újra megpillan-

fotók hazánkban és a világban egyaránt. A közösségi média tele volt a C/2020 F3 (NEOWISE)-üstökössel.

2020. július 11., szombat. Nyolcadik nap (becsült fényesség: 1,7 magnitúdó)

A nyolcadik nap krónikájához tartozik, hogy nagy örömmre végre a féműszereimmel is meg tudtam örökíteni az üstököst. Izgatott voltam, mert eddig még nem használtam

a távcsövet, de július 11-én hajnalban a még kedvezőbb horizont feletti magasságnak köszönhetően úgy gondoltam, hogy itt az ideje. Elképesztő volt látni, amint az üstökös csóvája felkel, majd később megjelenik az egész üstökös a maga pompájában. Ha tehettem volna, örökre megállítottam volna az időt... A 400 mm fókusztávolságú apokromáthoz csatlakoztatott Canon EOS 1300D fényképezőgép kijelzőjén „ordított” a NEOWISE, sőt bele se fért! A távcsöves nyersképeken is már jól kivehető volt az ioncsóva. A fényképezőgép kattogása közben



A szomszédék üstökössel fűtenek!
A rosszul megválasztott észlelőhely jutalma lett ez a komikus hatású felvétel.
2020. július 14. 20:35 UT; Nikon D3300; AF-S DX Nikkor 85 mm; f/4,5; ISO 1600; 2x30 s

pedig binokulárral merültem bele a néhány órával később már hivatalosan is cirkumpolárisá váló objektumba. A kómában még mindig megfigyelhető volt a magárnyék, de már nem annyira erőteljesen, mint az első napokban.

2020. július 13., hétfő. Tizedik nap (becsült fényesség: 1,8 magnitúdó)

Sajnos több nehezítő körülmény is közrejátszott abban, hogy elég csekély mennyiségű fotont tudtam összegyűjteni. A szombati távcsöves fénykép után úgy döntöttem, hogy újra egy óragépes mechanikára helyezett teleobjektívvel próbálkozom. Ez azért volt célszerű, mert így jóval nagyobb területet tudtam megörökíteni. Miért volt előnyös a szélesebb látószög? Aznap már 4–5 fok hosszan lehetett követni a csóvákat, és utólag kiderült, hogy a 100 mm-es fókusztávolság is szűkösnek bizonyult. A porcsóva különösen izgalmas szálás szerkezete egyre jobban megmutatkozott, és izgalmas estéket vetített előre. Bizony, estéket! Ez volt az utolsó hajnali megfigyelés, innentől kezdve számomra is kedvezőbbé vált az esti égbolton való megörökítése.

2020. július 14., kedd. Tizenegyedik nap (becsült fényesség: 1,9 magnitúdó)

Az első esti észlelésem kicsit komikusan alakult. Hiába az egész délutáni tervezés, az egyetlen hátsókerthi hely, ahonnan meg tudtam pillantani az üstököst, még nagyon határeset volt. Olyannyira, hogy sikerült pont a szomszéd ház kéményével összehoznom. Néhány percnyi anyaggyűjtés után észrevettem, hogy az üstökös egyre közelebb kerül a kéményhez. Ez ellehetetlenítette a további expozíciókat, viszont mielőtt kikapcsoltam volna a mechanikát, felfigyeltem arra, hogy a kométa hamarosan érinti a kémény tetejét. Kihhasználva az alkalmat, készítettem egy felvételt a kéményből kibújó vagy kifüstoló üstökösről, majd leállítva az óragépet, a háztetőről is készítettem egy ugyanolyan beállítással exponált fotót. A két fényképet később összemazskoltam, így készítettem el az abszurd alkotást, ami kifejezetten egy „hűvös” nyári éjszakát mutat be. Utólag okos az ember, másnap már tudtam, hogy howá helyezzem a mechanikát, hogy véletlenül se kerüljön a kémény a látómezőbe. Az esti láthatóság idején talán az egyik legjobb alkalom volt, hogy vizuálisan is megcsodálhassák a laikusok. A könnyen

meteor

észrevehető 7 fok hosszú porcsóvához egy markáns ionsóva is társult már. Soha nem felejttem el, ahogy a nagymamám mindenféle segédeszköz nélkül csodálta az égi látványosságot.

2020. július 15., szerda. Tizenkettedik nap (becsült fényesség: 2,1 magnitúdó)

A holdfénytől nem zavartatva gondos előkészületek után települtem ki. A 115 millió kilométerre járó (és még mindig közeledő) üstökös uralta az északnyugati horizontot. Az előző napi tervemet most már technikailag sikerült megvalósítani, de nem volt teljes az öröm. Sajnos több repülő és fátyolfelhő is beköszönt a látómezőbe, ami mindig megnehezíti a feldolgozást, különösen, ha minden

2020. július 19., vasárnap. Tizenhatodik nap (becsült fényesség: 2,8 magnitúdó)

Nem kis meglepetésre megtréfált az időjárás, hiszen az előrejelzések szerint borús vasárnap este ígérkezett, és a műholdképek sem igazán mutattak biztatót. Sajnos nem maradt idő a komolyabb eszközök elővételére, ezért egy gyors teleobjektíves fényképet készítettem a vékony fátyolfelhők mögött megbúvó kométáról. Talán a legfotogénebb időszakát élte az üstökös, ahogy az Farkasréti György felvételein is látszott – egy nap múlva pedig a hazai „álomfotó” is megszületett Kiss Péter jóvoltából. A kiváló felvételt nem sokkal később a Magyar Asztrofotósok Egyesülete zsűrijében a hónap képének választottuk.



2020. július 15. 20:29–20:58 UT (Nikon D3300; AF-S DX Nikkor 80 mm; f/4,5; ISO 1600; 45x30 s)

egyek kép számít. Végül összesen 22,5 percnyi anyagot sikerült összegyűjteni. Nagyon örültem, mivel az eddigi alkalmak során csak néhány percet sikerült. Elhatároztam, hogy a következő alkalommal újra távcsöves felvétel fog készülni. Éjszakáról éjszakára egyre magasabbra került az üstökös, ráadásul a Hold sem zavart, vagyis csak zavarta volna, ha nem szólt volna közbe az időjárás, ami a távcsöves megfigyelhetőség egyik legkedvezőbb időszakát hiúsította meg.

2020. július 22., szerda. Tizenkilencedik nap (becsült fényesség: 3,5 magnitúdó)

Úgy tűnt, hogy lesz némi esély a felhőrések között legalább egy teleobjektíves képet készíteni. A Nemzetközi Űrállomás is elhalad a NEOWISE mellett, talán egy szép fotó összejöhet – gondoltam. A kométa és az ISS is megmutatta magát, de csak részleteiben. Egyre inkább csalódot voltam, ami érződik az észlelés leírásában is: „Sajnos egy hete annak, hogy nem tudom normális időjárás



2020. július 27. 20:52–21:11 UT; Canon EOS 1300D (átalakított);
Sky-Watcher Esprit 80/400 mm; f/5; ISO 1600; 18x60 s



2020. július 31. 20:39–21:19 UT; Canon EOS 1300D (átalakított);
Sky-Watcher Esprit 80/400 mm; f/5; ISO 800; 36x60 s

körülmények között megörökíteni az üstököszt. Számomra pont ez az időszak lenne a legérdekesebb, mert már távcsöves fotózás lehetne, amihez sokkal jobb feltételekkel rendelkezem. Az viszont látható, hogy a kóma színe és szerkezete megváltozott, illetve egyre inkább halványodik. Szabad szemmel még megpillantható, de egyre nehezebb lesz a nem célirányos üstököskeresőknek megtalálni!”

2020. július 23., csütörtök. Huszadik nap (becsült fényesség: 3,7 magnitúdó)

Az éjszaka tisztának ígérkezett, de ismét gúnyt űzött belőlem az időjárás, ráadásul egyik ismerősömből is, aki azért jött át, hogy megnézzé, hogyan készülnek az üstökösről a felvételek. Amikor már minden készen állt az expozíciók indítására, megjelentek a fátolyfelhők, ez a magas páratartalommal párosulva ellehetetlenítette a megörökítést. Csupán egyetlen, még a kompozíció beállításához használt expozíciót tudtam megvágva megmenteni. Kerek, zöld kóma, egyre inkább hasonlít az általunk megszokott üstökösökhöz.

2020. július 27., hétfő. Huszonegyedik nap (becsült fényesség: 4,2 magnitúdó)

A távolodó üstökös megörökítésénél most is közbeszólt a fátolyfelhő és a pára, de 18 percnyi anyagot azért csak sikerült összehozni. Az első negyedben lévő Hold sem segítette a kométa megörökítését, de összességében meglepődtem, hogy a hátráltató tényezők ellenére sikerült előcsalogatnom a halvány részleteket is. A csóvás vándor külleme sokat változott az elmúlt időszakban, de még ebben az állapotban is az elmúlt évek egyik legszebb üstököse lett volna. A porcsóva 8, az ionsóva 10 fok hosszú volt.

2020. július 30., csütörtök. Huszonhetedik nap (becsült fényesség: 4,8 magnitúdó)

Soha nem gondoltam volna, hogy majdnem telihold mellett megpróbálók üstökösfotót készíteni, de a C/2020 F3 (NEOWISE) kivételes égitest, ezért asztrofotós szempontból még az extrém természetes fényszennyezés

ellenére is megpróbálkoztam a megörökítésével. Sokan ekkorra már elbúcsúztak a rivaldafénybe került kométától, de nekem eszem ágában se volt. A körülmények csak negyedórányi fotongyűjtést tettek lehetővé, ami ugyan nem túl előnyös képminőséggel jár, ennek ellenére örülök, hogy sikerült összehozni. Külön pozitívum, hogy sikerült a 11,4 magnitúdós, kb. 40 millió fényévre található NGC 4314 spirálgalaxist megörökíteni, amint az ionsóva széle érinti.

2020. július 31., péntek. Huszonnyolcadik nap (becsült fényesség: 4,9 magnitúdó)

Ismét hatalmas kihívás a szinte már telihold mellett fotózni a halványodó üstököszt. A 4,9 magnitúdós kométára először sikerült több, mint fél órát exponálnom, így az extrém körülmények ellenére is megmutatkoztak a csóvák. A július 30-án készült képhez hasonlóan ismét akadt egy ionsóvába ékelődő galaxis: ekkor a 29 millió fényévre levő 10,4 magnitúdós NGC 4559 spirálgalaxis „törte meg” az ionsóva folytonosságát.

2020. augusztus 6., csütörtök. Harmincegyedik nap (becsült fényesség: 6,2 magnitúdó)

Ismét hosszú időszak telt el anélkül, hogy láthattam volna vendégünket. Erre az estére már napok óta készültem, mert egy rendkívül látványos együttállásra került sor: a C/2020 F3 (NEOWISE) a 7,7 magnitúdós Messier 53 és a 10 magnitúdós NGC 5053 gömbhalmazokkal találkozott. Az előrejelzések némi bizakodásra adhattak okot, és ez valamelyest be is jött, de „természetesen” pont annyira, hogy igazán érdemi munkát nem lehetett végezni. Szinte nincs olyan képkocka, melyen ne lenne valahol egy kis cirrostratus, ami igazán megnehezíti a képfeldolgozását. Ezt a nyersanyagot félretettem, idővel megpróbálom feldolgozni.

2020. augusztus 8., szombat. Harminchatodik nap (becsült fényesség: 6,4 magnitúdó)

Az egyre halványabb és távolabb kerülő NEOWISE megörökítéséhez most a 200/800

mm-es Newton-asztrógráfomat vettem be. Szerencsére nem jött közbe hátráltató tényező, de az alacsony égi helyzet miatt sajnos nem sikerült megfelelő fényességű vezetőcsillagot találnom. Örülök, hogy ez volt a legnagyobb baj, mivel viszonylag rövidebb expozíciós időt kellett használni, amit még elbírt vezetni is a mechanika. Az 5' átmérőjű klasszikus, kerek, zöld kómát egy 2 fok hosszú por- és egy 3 fok hosszú ioncsóva követte, ami ugyancsak jóval halványabb volt, mint a július végi holdfényes éjjeleken készült nyersképeken. Közeledik a finálé! Vajon meg tudom még örökíteni? Napról napra szűkült a lehetőségek száma.

2020. augusztus 20., csütörtök. Negyvennyolcadik nap (becsült fényesség: 7,4 magnitúdó)

Az államalapítás ünnepén, helyi idő szerint 21:56-kor aktuálissá vált a búcsú. Az egyre kedvezőtlenebb helyzetbe kerülő üstökös, a holdfázis és a tanévkezdesi kötelezettségeim miatt, nem tudtam tovább követni. Aznap este csupán néhány képet tudtam készíteni, mielőtt a horizontközeli tárgyak elfedték a kómát. Az utolsó percek a fényképezőgép rögzítette, de előtte néhány percig utoljára vizuálisan is megcsodáltuk, mivel az egész család a kis apokromátom mellett állt. Szépen lassan eltűnt a kóma, eltűnt a csóva...

Búcsú a C/2020 F3 (NEOWISE)-üstököstől
Őszinte leszek, eléggé elfáradtam. Ennyire rövid idő alatt, ilyen mennyiségű anyagot még soha nem dolgoztam fel. Sajnos augusztusban más tényezők is közrejátszottak, hogy megcsúsztam a képek folyamatos publikálásával, de ami késik nem múlik.

Sokan kérdezték, hogy miért fektettem bele ennyi energiát, erre csak annyit tudok mondani, hogy „amit megtehetsz ma, ne halaszd holnapra!”. Hihetetlenül szerencsés helyzetben voltam, hogy pedagógusként épp a nyári szabadságom idején követhetem az üstökös, ezért úgy is fogalmazhatok, hogy ez életem egyik nagy lehetősége volt. Sokszor megkapom, hogy elégedetlen

vagyok: most is kicsit az vagyok, mert picit szerencsésebb időjárással még emlékezetesebb lehetett volna ez az időszak. Rengeteg tanulással szolgált a nyár, főleg az időjárás-előrejelzésekhez való hozzáállásom változott meg (azóta is igyekszem minél több weboldalt, modellt tanulmányozni az észlelések előtt). Arra is rá kellett jönnöm, hogy bizony jól jött volna egy fényerős objektív, ami persze nem a fán terem, ezért ennek a beszerzése még várat magára.

A krónikához tartozik még, hogy több esetben is robottávcsővel próbáltam kijátszani a felhős éjszakákat. Sok esetben pórul jártam az új-mexikói teleszkópokkal, mivel ott is csodaszámba ment a derült éjszaka. Augusztus elején a Chilescope-hálózat rendszerét kezdtem el használni, ahol sikerült nagyon jó minőségű felvételeket készíteni. Az egyik ilyen távvezérelt képen került megörökítésre a C/2020 F3 (NEOWISE) és a C/2017 T2 (PANSTARRS) üstökösök találkozására. Magyarországon sajnos felhős volt, ellenben Chile nem okozott csalódást. Igaz, a 30 fokos limit miatt csak pár perces időablakom volt, de sikerült a két üstökös felényképezni. 2020. szeptember 12-én egy ausztráliai robottávcsővel rögzítettem utoljára az addigra már 9,5 magnitúdóra halványodott objektumot.

Felejthetetlen időszakon vagyok túl: csodálatos hajnalok és emlékezetes éjszakák – minden perce kincs volt, hiszen a mi korosztályunknak ez volt az első „sötét” égbolton is megfigyelhető fényes üstökös. Az intenzív 48 nap mérlege (robottávcső nélkül): 18 átfotózott éjszaka, 122 GB adat, 3766 képfájl. Hálás vagyok az Észlelésfeltöltőért, mivel egy év távlatából is nagyon egyszerűen kereshető és átlátható minden észlelés, szemben a közösségi médiával, amely már rég „elásta” ezeket a képeket.

Ezzel zárom visszaemlékezéseimet és reményekkel telve várom a következő égi csodát. A NEOWISE is megpihen most már, hogy aztán a 9100-as évek második felében visszatérjen hozzánk... Boldog első évfordulót!

Majzik Lionel